

УДК 341(477)(498):327

І.ОСТАПЕНКО

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ОСНОВА ВЗАЄМОВІДНОСИН УКРАЇНИ З РУМУНІЄЮ

У статті досліджено нормативно-правову базу взаємовідносин України та Румунії, яка являє собою систему двосторонніх відносин.

***Ключові слова:** двосторонні відносини, міждержавні та міжурядові угоди.*

Питання договірної бази двосторонніх відносин України та Румунії є надзвичайно **актуальними**, оскільки ці країни тісно зв'язані спільним минулим, історією і мають багато невирішених питань з приводу кордонів та історичних територій, які вирішуються дипломатичним шляхом і по сьогоднішній день.

При дослідженні теми автор ставив перед собою такі **завдання:**

- вивчити минулий досвід двосторонніх відносин України та Румунії;
- висвітлити базові двосторонні документи, що регулюють українсько-румунські відносини;
- відстежити сучасний стан дипломатичних відносин та їх перспективи на майбутнє.

Зазначене питання певною мірою є досить дослідженим, але оскільки тема має динамічний характер, вона потребує постійної уваги та доповнень. Зокрема, тема висвітлена у підручнику Л.Д.Чекаленка «Зовнішня політика України», де висвітлено проблеми, пов'язані

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

зі становленням і розвитком зовнішньої політики України, що покликана формувати високий політичний, економічний та інформаційний імідж розвинутої європейської держави; у збірнику статей «Українсько – румунські відносини: історія і сучасність» (Ужгород – Satu Mare, 1999); окрім цього, добре досліджена проблематика кордонів України з країнами-сусідами такими авторами: В.Боечко, О.Ганжа і Б.Захарчук у виданні «Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан». Джерельною базою для вивчення зазначеного питання є офіційні двосторонні угоди, договори та меморандуми, укладені країнами, та їх проекти, що знаходяться у процесі підготовки до підписання.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Договірно-правова база двосторонніх відносин нараховує 20 документів міждержавного і міжурядового рівня та 25 документів міжвідомчого рівня. Слід зазначити, що українсько-румунські відносини набули досить динамічного характеру, підтвердженням чого є активна підготовка проектів угод та договорів, що готуються до підписання. Між державами і до теперішнього часу триває переговорний процес щодо 18 проектів двосторонніх договорів у різних сферах. Вже готові до підписання:

- Угода про співробітництво між Міністерством юстиції України та Міністерством юстиції Румунії;
- Меморандум між Державною митною службою України та Національною митною адміністрацією Міністерства публічних фінансів Румунії щодо реалізації Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про взаємодопомогу в митних справах.

На завершальній стадії погодження перебуває проєкт Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом (текст Угоди узгоджено на відповідних консультаціях 14-16 квітня 2010 р. у м. Київ, де українська сторона завершила необхідні внутрішньодержавні процедури). Поряд з ними є підписані українсько-румунські двосторонні угоди, які не набули чинності, а саме:

- Угода між Урядом України та Урядом Румунії про сприяння та взаємний захист інвестицій, підписана 23.02.1995 р. (ратифікована Парламентом Румунії 09.06.1995 р., не ратифікована Верховною Радою України) [2].

Базові двосторонні документи, що регулюють українсько-румунські відносини.

Після того, як Румунія визнала незалежність України 8 січня 1992 р., вже 1 лютого було встановлено дипломатичні відносини.

До основних двосторонніх документів належать:

- Консульська конвенція між Україною та Румунією; була підписана 3 вересня 1992 р. (набула чинності 14.03.1995 р.) [1].
- Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією; був підписаний у Констанці 2 червня 1997 р. (Верховна Рада України ратифікувала Договір 17 липня 1997 р., Парламент Румунії – 14 липня 1997 р.);
- Договір між Україною та Румунією про режим українсько-румунського державного кордону, співробітництво та взаємну допомогу з прикордонних питань; був підписаний 17 червня 2003 р.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

(ратифікований ВРУ 12 травня 2004 р., Парламентом Румунії – 5 квітня 2004 р.).

Серед базових двосторонніх документів, які є договірно-правовою базою українсько-румунських відносин, слід відзначити Консульську конвенцію між Україною та Румунією, яка була підписана 3 вересня 1992 року. Згідно з нею Україна і Румунія, керуючись бажанням розвивати їх консульські зносини, сприяти захисту прав і інтересів цих двох країн, а також їх громадян, зміцненню відносин дружби і співробітництва між сторонами, на розвиток положень Віденської конвенції про консульські зносини від 24 квітня 1963 року вирішили укласти зазначену Консульську конвенцію і домовилися про наступне:

- Консульська установа може бути заснована на території держави перебування лише за згодою цієї держави (ст.2).
- Місцезнаходження консульської установи, її клас та межі консульського округу, а також будь-які зміни, що стосуються цього, визначаються тільки за домовленістю між акредитуючою державою і державою перебування (ст.2).
- Компетентні власті держави перебування повідомляють консульську устанovu про необхідність встановлення опіки або піклування над громадянином, включно над неповнолітнім, акредитуючої держави в консульському окрузі, який неправоздатний або має обмежену дієздатність, щоб діяти від власного імені (ст.14).
- Консульська посадова особа має право передавати судові та позасудові акти, якщо це дозволено законами та регламентами держави перебування. Якщо між акредитуючою державою та державою

перебування діють інші угоди, слід застосовувати їх положення (ст.21).

Окрім цього, в Конвенції розглядаються основні консульські функції та їх загальні положення, пільги консульської установи і працівників консульської установи та інші привілеї та імунітети тощо[7].

Слід відзначити, що надзвичайно важливим договором, по мірі розвитку двосторонніх відносин, є підписаний 2 червня 1997 р. Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією, робота над яким продовжувалась тривалий час і підписанню якого передувало 11 двосторонніх консультацій. Через кілька місяців він був ратифікований парламентом України. Цей Договір заклав правовий фундамент розвитку двосторонніх відносин.

Окрім традиційних пунктів, притаманних договорам такого рівня, він містив і специфічні пункти. Так, країни підтвердили «непорушний існуючий кордон між Україною і Румунією», зобов'язалися утримуватись від будь-яких територіальних претензій. Румунія домоглась протекції для національних меншин (румунів) в Україні, зокрема внаслідок створення єврорегіонів.

Україна та Румунія, далі “Договірні Сторони”,

- будучи впевненими в тому, що добросусідство, взаємна повага та співробітництво між двома державами відповідають фундаментальним інтересам їх народів,
- усвідомлюючи спільний стратегічний інтерес у зміцненні незалежності, суверенітету, територіальної цілісності і стабільності кожної з них,
- вітаючи позитивні історичні зміни в Європі та будучи впевненими спільним прагненням до

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

єдиної Європи - континенту миру, безпеки та співробітництва,

- керуючись цілями та принципами Статуту ООН та виходячи з верховенства загальноновизнаних норм міжнародного права,
- будучи переконаними у необхідності здійснення обома Договірними Сторонами спрямованої у майбутнє активної політики порозуміння і злагоди, добросусідства і партнерства, і враховуючи потенціал обох країн та їхні можливості для розвитку взаємовигідного двостороннього співробітництва, домовились про наступне:
 - Договірні Сторони згідно з принципами і нормами міжнародного права та принципами Гельсінського Заключного Акта підтверджують як непорушний існуючий між ними кордон і тому утримуватимуться тепер і в майбутньому від будь-яких зазіхань на цей кордон, а також від будь-яких вимог чи дій, спрямованих на загарбання і узурпацію частини чи всієї території іншої Договірної Сторони (ст.2).
 - Договірні Сторони, визначаючи неподільний характер європейської безпеки, співробітничатимуть з метою побудови єдиної Європи, яку складатимуть миролюбні, демократичні та незалежні держави. Відповідно до їхніх міжнародних зобов'язань вони сприятимуть проведенню політики співробітництва та добросусідства, зміцненню стабільності, миру та безпеки в їх регіоні і на континенті (ст.4).
 - Договірні Сторони зміцнюватимуть та розширюватимуть співробітництво в рамках між-

народних організацій, включаючи регіональні та субрегіональні. Вони підтримуватимуть одна одну в їхніх зусиллях, спрямованих на інтеграцію в європейські та євроатлантичні структури (ст.5).

- Договірні Сторони відповідно до положень Європейської Рамкової Конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями заохочуватимуть і підтримуватимуть безпосередні контакти та взаємовигідне співробітництво між адміністративно-територіальними одиницями України і Румунії, зокрема у прикордонних зонах. Вони також сприятимуть співробітництву між адміністративно-територіальними одиницями обох держав в рамках існуючих, а також новостворюваних євро регіонів “Верхній Прут” і “Нижній Дунай”, до участі в яких можуть запрошуватися адміністративно-територіальні одиниці інших зацікавлених держав. Договірні Сторони діятимуть в напрямку включення цього співробітництва в рамки відповідної діяльності європейських інституцій (ст.8)[3].

Переговорний процес щодо Договору між Україною і Румунією про режим українсько-румунського державного кордону є тривалим та непростим. Як відомо, 2 червня 1997 р. на курорті «Нептун» поблизу Констанци Президент України Л.Кучма і Президент Румунії Е.Константинеску підписали міждержавний договір про дружбу, співробітництво та добросусідство. У договорі вказано, що сторони не мають одна до одної територіальних претензій. Закінчилися суперечки

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

тривалістю у 80 років щодо українсько-румунського кордону. Політичні діячі, які представляють обидва народи, оголосили територіальну проблему вичерпаною.

Історики одержали можливість вивчати територіальне протистояння з розв'язаними руками, об'єктивно і неупереджено. Раніше вони формулювали свої висновки з оглядкою на політиків, щоб не зашкодити, як вважалося, національним інтересам. Тепер вони більш уважно прислухатимуться до аргументів іншої сторони.

...Події почали розгортатися в рамках Російської революції. Бессарабський представницький орган Сфатул Церій (Рада краю) 2(15) грудня 1917 р. проголосив утворення Молдавської Народної Республіки. Вона утворювалася як федеративна частина вже не існуючої після жовтневого перевороту у Петрограді Російської демократичної республіки. Ця ініціатива молдавських політичних партій зустріла схвалення Центральної Ради, яка менш ніж за місяць до того проголосила Українську Народну Республіку[11].

Керівники УРСР наполягали на поділі території строго за етнографічною ознакою. В Аккерманському повіті налічувалося 368 тис. чоловік, з них 19,6% - молдован, 39% - українців та росіян, 43% - болгар, німців, гагаузів і євреїв. В Ізмаїльському повіті проживало 256 тис. чоловік, з них 32% - молдован, 34,7% - українців та росіян, 33,3% - болгар, гагаузів та інших національностей. У Молдавській АРСР налічувалося за переписом 1939 р. 572 тис. чоловік, з них 30% - молдаван, 57% - українців і 13% - інших національностей. Звідси робили висновок, що до України треба приєднати північний та два південних повіти Бессарабії у повному складі, а також сім районів МАРСР з переважно українським населенням[13].

Передача Бессарабії і Північної Буковини Радянському Союзу була стовідсотково легітимізована Паризьким мирним договором. Румунія в лютому 1947 р. змушена була укласти його з Об'єднаними Націями, які одержали перемогу у війні. Паризький мирний договір становить ланку в цілісній системі післявоєнного європейського устрою, непорушність якого закріплена Гельсінськими угодами.

Співробітництво та взаємна допомога з прикордонних питань та двосторонньої Угоди про делімітацію континентального шельфу та виключних економічних зон України і Румунії в Чорному морі триває з 19 січня 1998 року. За цей час було проведено 24 раунди переговорів. Проте протягом 19 раундів основна увага сторін була зосереджена на узгодженні положень Договору про режим українсько-румунського державного кордону, і лише на останніх п'яти раундах, які відбулися після підписання цього Договору 17 червня 2003 року, сторони повністю зосередилися на питанні делімітації морських просторів[5].

Згідно з цим договором, Україна та Румунія,

- бажаючи розвивати дружні відносини в інтересах обох держав та їхніх народів,
- виходячи з принципів суверенної рівності, територіальної цілісності, недоторканності існуючих державних кордонів та взаємної поваги,
- бажаючи розвивати відносини співробітництва на основі принципів та положень, що містяться у Договорі про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією і додатковій Угоді до нього у формі обміну листами між міністрами закордонних справ України та

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Румунії, підписаних у м. Констанца 2 червня 1997 року,

– враховуючи положення внутрішнього законодавства Договірних Сторін з питань державного кордону, а також норми і принципи міжнародного права у відповідній галузі, домовились про наступне:

- Державний кордон на місцевості позначено прикордонними знаками. Характеристики кожного прикордонного знака та його положення щодо лінії кордону визначено документами демаркації і перевірки, документами щодо стикових прикордонних знаків та іншими документами, які будуть укладатися в подальшому (ст.2).
- На сухопутних ділянках державного кордону встановлюється прикордонна просіка шириною 10 метрів – по 5 метрів від лінії кордону в обидва боки, яка повинна бути очищена від рослинності. На цій просіці забороняється зведення споруд та будівель, крім тих, що призначені для охорони державного кордону (ст.3).

Утримання прикордонних знаків здійснюється Договірними Сторонами таким чином:

а) Українська Сторона утримує прикордонні стовпи та створні знаки на своїй території, а також буї, віхи та полігонометричні стовпчики парної нумерації, які встановлені на лінії державного кордону;

б) Румунська Сторона утримує прикордонні стовпи та створні знаки на своїй території, а також буї, віхи та полігонометричні стовпчики непарної нумерації, які встановлені на лінії державного кордону (ст.5).

Утримання стикових прикордонних знаків здійснюється на підставі окремих угод між:

- урядами України, Румунії і Угорської Республіки;
- урядами України, Румунії і Республіки Молдова (ст.5).

Договірні Сторони зобов'язуються дотримуватися форми, розмірів, кольору та місць розташування прикордонних знаків відповідно до положень, які випливають з документів демаркації державного кордону.

Кожна Договірна Сторона дипломатичним шляхом інформує іншу Договірну Сторону про забарвлення прикордонних стовпів, які встановлено на її території, а також про національну символіку на цих стовпах (ст.5)[6].

Відповідно до ст. 21 Договору між Україною і Румунією про режим українсько-румунського державного кордону, співробітництво та взаємну допомогу з прикордонних питань та постанови Кабінету Міністрів України від 5.10.04 №1312 створено міждержавну постійно діючу Змішану українсько-румунську прикордонну комісію. З 2005 року було розпочато практичні роботи безпосередньо на державному кордоні, а саме:

- 16 серпня 2006 року спільно з румунською стороною поновлено прикордонний знак 1438 (буй)), а 24 вересня 2008 року встановлено прикордонний знак 1440 у точці стику територіальних морів України і Румунії.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

- 20-22 травня 2008 року в м. Мукачеві відбулася робоча зустріч технічних експертів Змішаної українсько-румунської прикордонної комісії з метою аналізу виконаних робіт з перевірки українсько-румунського державного кордону та вирішення поточних питань.
- 27 червня 2008 року спільною українсько-румунською робочою групою встановлено додаткові прикордонні знаки 1438а та 1438б, що дало змогу закріпити проходження на місцевості лінії державного кордону, відповідно до підсумкових делімітаційних документів проходження радянсько-румунського державного кордону 1949 року.

Питання щодо розмежування виключної (морської) економічної зони та континентального шельфу України та Румунії у Чорному морі було розв'язане за рахунок рішення Міжнародного суду ООН у справі щодо делімітації морських просторів у Чорному морі, в результаті якого:

- визначено координати точок лінії розмежування В(М)ЕЗ та континентального шельфу України та Румунії у Чорному морі;
- визначено статус о.Зміїний – як острова, але, оскільки він віддалений від материкової території, не враховано його вплив на формування лінії розмежування;
- підтверджено належність о. Зміїний Україні та існування територіального моря України (12 морських миль) навколо нього;
- визначено, що острів Зміїний не дає підстав для поширення В(М)ЕЗ України за межі, визначені

встановленою Міжнародним судом серединної лінії;

- Державна прикордонна служба України охорону В(М)ЕЗ України в районі о. Зміїний здійснює по лінії, визначеній Указом Президента України від 05.10.09. № 801/2009[4].

Українсько-румунські відносини можуть вийти на якісно новий, європейський рівень. Принаймні саме в такому розвитку подій переконають атмосфера та результати останніх зустрічей керівників обох держав.

Швидке потепління відносин стало досить несподіваним для спостерігачів в обох країнах, які ще зовсім недавно перебували у стані своєрідної „холодної війни”. Слід нагадати, що Україна і Румунія увійшли в ХХІ століття із значним багажем невирішених проблем та взаємних претензій. Це донедавна тримало в напрузі не тільки українців і румунів, але й час від часу привертало увагу міжнародної спільноти. Передусім це стосується суперечностей щодо статусу острова Зміїний і порядку делімітації континентального шельфу та виключних економічних зон у Чорному морі, оцінки рівня задоволення прав і свобод своїх земляків відповідно в Румунії та Україні, економічних і екологічних наслідків відновлення Україною судноплавного каналу у гирлі Дунаю, румунських інвестицій, вкладених у Криворізький гірничо-збагачувальний комбінат окислених руд.

З означених причин відносини між Україною і Румунією постійно перебували в полі зору політологів. Серед найзмістовніших за фактичним матеріалом можна назвати праці таких науковців, як С.Віднянський, О.Маначинський, С.Кульчицький, Т.Кияк, А.Попок, Л.Чекаленко. До цієї тематики зверталися й вітчизняні

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

ЗМІ, зокрема газети „Дзеркало тижня”, „День” та інші. У зазначених публікаціях українсько-румунські взаємини висвітлювалися в історичній ретроспективі станом на середину – кінець минулого століття.

У контексті перелічених чинників відбулася низка знакових подій. Перша у їх списку – візит міністра закордонних справ Румунії Міхая Резвана Унгуряна до України в березні 2005 року. Після його консультацій з керівником МЗС України Б. Тарасюком було досягнуто домовленості про розблокування переговорного процесу з найважливіших питань двосторонніх відносин. Іншою важливою подією стала науково-практична конференція „Перспективи розвитку українсько-румунських відносин”, організована й проведена Національним інститутом проблем міжнародної безпеки при РНБО України під егідою Фонду Ф. Еберта 1 квітня 2005 року в Києві. Представники дипломатичного корпусу, провідних наукових установ, недержавних інституцій з Румунії і України чи не вперше за останній період обмінялися відвертими оцінками стану відносин, поглядами на причини та характер протиріч, накреслили шляхи їх вирішення[10].

Надзвичайно плідним був візит Президента України Віктора Ющенка до Румунії 21 квітня 2005 року. За результатами переговорів сторони підписали політичну декларацію, в якій заявили про готовність до поліпшення співпраці двох держав. У цьому документі зазначається, що обидві країни переконані в необхідності зміцнювати взаємну довіру та поліпшувати політичний клімат між Києвом і Бухарестом. Відносини країн розвиватимуться в новій прагматичній європейській перспективі, а їхні лідери вестимуть відкритий діалог щодо врегулювання невирішених „чутливих” проблем і налаштовані на їх

розв'язання згідно з вимогами міжнародного права і законодавства обох держав.

Лідери України і Румунії вирішили створити на рівні президентів двосторонню комісію, що складатиметься з трьох підкомісій. Вони працюватимуть над проблемами судноплавного каналу Дунай – Чорне море, нацменшин, питаннями делімітації континентального шельфу і виняткових економічних зон у Чорному морі, а також врегулювання придністровського конфлікту.

У аналітиків з'явилися усі підстави говорити про певний прорив у всьому форматі проблематики двосторонніх відносин. Зокрема сторони погодилися відновити переговори щодо делімітації континентального шельфу і виключних економічних зон. Більше того, Румунія пообіцяла відкликати свій позов до Міжнародного суду в Гаазі. На прес-конференції румунський президент підтвердив, що під час переговорів з В. Ющенком було знайдено „новий вихід із цього питання”. Він зазначив, що, оскільки зазначену проблему неможливо вирішити в Міжнародному суді до кінця 2005 року, то сторони розраховують впоратися з нею на той час власними зусиллями.

Динаміку розвитку українсько-румунських відносин можна спостерігати за укладеними міждержавними та міжурядовими угодами, які підкріплюють ці відносини, а саме [8]:

- 30.11.1992 р. – Угода про співробітництво в галузі культури, науки і освіти між Урядом України та Урядом Румунії.
- 20.04.1994 р. – Угода між Урядом України та Урядом Румунії про торговельно-економічне і науково-технічне співробітництво.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

- 16.03.1995 р. – Консульська конвенція між Україною і Румунією.
- 14.11.1996 р. – Угода між Урядом України та Урядом Румунії про спрощений порядок перетинання спільного державного кордону громадянами, які проживають у прикордонних районах і повітах.
- 07.04.2000 р. – Договір між Урядом України та Урядом Румунії про співробітництво в сфері науки та технологій.
- 23.12.2001 р. – Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про взаємодопомогу в митних справах.
- 26.11.2006 р. – Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Румунії про пункти пропуску через українсько-румунський державний кордон.
- 17.01.2007 р. – Протокол між Кабінетом Міністрів України і Урядом Румунії про внесення змін та доповнень до Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про умови взаємних поїздок громадян, підписаної в Києві 19.12.03 р. та інші.

Очевидно, що для утримання позитивної динаміки, котра з'явилась останнім часом у відносинах між двома країнами, необхідно зробити правильні висновки з попередніх прорахунків, аби не припуститися їх у майбутньому. Адже хоча попередній етап взаємодії також не обходився без діалогу на найвищому рівні, помітних успіхів у вирішенні проблемних питань не спостерігалось. Для прикладу, ще 1997 року було досягнуто домовленості вирішити питання делімітації морських просторів за два роки, але справа не зрушила з мертвої точки аж до початку 2005 року.

Перешкодою для реалізації укладених угод і домовленостей були такі чинники:

- Тональність у відносинах весь час задавала одна сторона – румунська. На жаль, ця тональність, особливо на початковому етапі, у багатьох випадках визначалась виключно власним баченням проблематики.
- Українсько-румунський політичний діалог спирався лише на зусилля президентів країн в межах регіонального співробітництва. Він не збагачувався співпрацею на рівні урядів, міністерств, парламентарів, політичних партій.
- Позитивна динаміка у розвитку українсько-румунських відносин час від часу втрачалася. Ініціатива формування дипломатичного клімату переходила до політичних сил, не налаштованих на нормалізацію відносин.
- Визначальну роль у досягненні двосторонніх угод відігравали переважно зовнішні, а не внутрішні чинники, що призводило до деформації розуміння суспільством укладених угод, сприйняття їх як вимушених.
- Недостатня інформаційна відкритість власних проєктів, результатів промислової діяльності у районах перетину економічних інтересів призводила до нагнітання підозри, формування джерел напруги і нестабільності в регіоні.
- Можливості неурядових організацій фактично не використовувались, співпраця між науковими, аналітичними інституціями була декларативною[8].

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Політичне потепління, яке спостерігається останнім часом, дає підстави для втішних прогнозів. Але для того, щоб синхронізувати швидкість налагодження партнерства на рівні керівників держав та суспільства, варто замислитися над такими заходами.

Кожна з країн повинна не тільки декларувати готовність до стратегічного партнерства, але й реалізувати взяті зобов'язання, доводити свою готовність та здатність керуватися цінностями і принципами євроатлантичних організацій, повноправними членами яких вони хочуть стати. У обох країн однакові вектори зовнішньої політики, але з об'єктивних та суб'єктивних причин швидкість інтеграційних процесів різна. Зрештою, їх несхильність досягати компромісу шкодить іміджу і Україні, і Румунії.

Висновки. Українсько-румунські стосунки потребують переосмислення, наповнення новим змістом. Умовно цей процес можна назвати виробленням нової політики стосовно старих сусідів. Успіх тут не в останню чергу визначатиметься доланням негативних стереотипів на рівні різних верств суспільства.

Необхідно підкреслити, що на даний момент залишається необговореною низка питань змістового характеру, остаточне вирішення яких могло б сприяти пошуку взаємоприйняттого компромісу на експертному рівні. Зокрема, делегації ще не здійснювали роботи з топографічними і навігаційними морськими картами, не завершили узгодження методики розмежування морських просторів, провели лише попередній обмін інформацією щодо покладів корисних копалин у районі делімітації та не узгодили належним чином вихідні геодезичні дані.

Зрештою, все залежатиме від того, наскільки керівники держав, політики, науковці будуть послідовними у дотриманні курсу на добросусідство і партнерство. Очевидно, що ця справа потребуватиме неабияких зусиль. Найбільша складність буде в тому, щоб конкретними діями переконати суспільство, що це не чергова PR-акція, а новий етап відносин.

Список використаних джерел

- 1) Договірно-правова база українсько-румунських двосторонніх відносин - http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/ugodi_z_ukrain/?country=rom
- 2) Стан договірно-правової бази України в Румунії <http://www.mfa.gov.ua/romania/ua/24408.htm#top>
- 3) Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією - http://zakon.nau.ua/doc/?code=642_003
- 4) Стан договірно-правового оформлення державного кордону України з країнами-членами ЄС – http://www.rvu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=72403&cat_id=44312
- 5) Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України – http://pidruchniki.com.ua/10611207/politologiya/z_vistupu_prezidenta_ukrayini_ekonomichnomu_forumi_ukrayina_polscha
- 6) Договір між Україною та Румунією про режим українсько-румунського державного кордону, співробітництво та взаємну допомогу з прикордонних питань – http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=642_022
- 7) Консульська Конвенція між Україною і Румунією -http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=642_007
- 8) Міждержавні та міжурядові договори між Україною та Румунією - http://www.ukrexport.gov.ua/ukrugodi_z_ukrain/?country=rom
- 9) Українсько-румунські відносини (1991-2008) - <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=460453>

- 10) Мельничук І. Проблема паспортизації в Румунії українського населення: сучасні реалії та можливі наслідки розвитку подій - http://globalization.su/planet_in_changes/politic/content/1279908397.html
- 11) Українсько – румунські відносини: історія та сучасність. – С. 429-434.
- 12) Сергійчук В. Етнічні межі і державний кордон України. Тернопіль, 1996. – С. 120.
- 13) Боєчко В., Ганжа О., Захарчук Б. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан. – С. 74-75.

В статті досліджено нормативно-правову базу взаємодій України та Румунії, що становить основу системи двосторонніх відносин.

Ключові слова: *двосторонні відносини, міждержавні та міжурядові угоди.*

The article examines the legal basis of relations between Ukraine and Romania, which is the foundation of bilateral relations.

Keywords: *bilateral relations, international and intergovernmental agreements.*